

LAN ARRISKUEN
PREBENTZIO
ZERBITZUA

➔ **GARBIKETAKO PRODUKTU KIMIKOAK
ERABILTZERAKOAN DAUDEN LAN ARRISKUAK
ETA HARTU BEHARREKO PREBENTZIO NEURRIAK**

2012 ZUREKIN
BAGOAZ AURRERA

 Nafarroako
Gobernua

➔ GARBIKETAKO PRODUKTU KIMIKOEN ERABILERA ➔

Norentzat: Hezkuntza Departamentuaren ikastetxeetako eta lokaletako (ikastetxeak eta bulegoak, batik bat) garbiketako langileentzat eta beraien arduradun hierarkikoentzat.

ARRISKUAK

- ➔ Garbiketa-produktuak edo intsektizidak irensteak edo inhalatzeak sortutako narritadurak, alergiak, eztarriko erredurak eta intoxikazioak.
- ➔ Zenbait produktu (lixiba, sulfumana, akuafortea, amoniakoa edo hodiak libratzeko produktuak) ukitzearen ondorioz sortutako narritadurak, alergiak edo azaleko erredurak.
- ➔ Garbiketako produktuak ontziz aldatzean edo aplikatzean, begietara erortzeagatik edo ziprizzintzeagatik sortutako begietako narritadurak eta erredurak.

➔ GARBIKETA ZERBITZUKO ARDURADUNARI ◀

GARBIKETAKO LANGILEEN ARDURADUNAK APLIKATU BEHARREKO PREBENTZIO NEURRIAK

- ➔ **Bere ardurapeko langileei jakinaraztea** zein arrisku dituzten. Informazio hori ulerterraza, ahozkoa eta idatzizkoa izango da (banatu dokumentu hau garbiketako langileei eta argitu haiekin sor daitezkeen zalantzak).
- ➔ **Garbiketako produktuak gordetzeko eta biltzeko tokiek** ondoko baldintzak izanen dituzte:
  - ☒ Bero-iturrietatik urrun eta eguzki-izpietatik babestuak.
  - ☒ Aireztapen onekoak.
  - ☒ Giltzarekin ixteko tokiak izatea, horrela haurrengandik zainduta.
- ➔ Zure kargupeko langileek erabiltzen dituzten produktuen **segurtasuneko Datu-Fitzak edukitzea**, fabrikatzaileak edo produktu horien hornitzaileak eman behar dituenak.
- ➔ Ahal den bakoitzean, **ordezka itzazu produktu arriskutsuak**, hain arriskutsuak ez diren eta egiteko berdina betetzen duten beste batzuekin.
- ➔ Langileen **eskura** jar itzazu ondokoak:
  - ☒ Begiak garbitzeko dutxak eta ur-hartuneak.
  - ☒ Eskailerrak, garbiketa-gurdiak eta beharrezkoak diren beste baliabide teknikoak.
  - ☒ Beharrezkoak diren lan-arropa eta norberaren babeserako ekipoak: gomazko eskularruak, maskarak eta zipriztinetatik babesteko segurtasun-betaurrekoak.
- ➔ Jar ezazu berariazko toki bat **likidoak ontzietara botatzeko**. Bertan betaurreko babesleak eta begiak garbitzeko ur-hartunea egongo dira langilearen eskura.
- ➔ Adierazi langileei non dagoen ikastetxeko **botika-kutxa** eta zein den **larrialdietarako** telefono zenbakia: **112**.

➔ GARBIKETA ZERBITZUKO LANGILEEI ➔

LANGILE GUZTIEK APLIKATU BEHAR DITUZTEN PREBENTZIO NEURRIAK

Jokatzeko arau orokorrak

➔ Produktu bat lehen aldiz erabili aurretik, **irakur itzazu jarraibideak ontziaren etiketan, baita segurtasuneko datu-fitxa ere**. Zerbait ez baduzu ulertzen, kontsulta ezazu zure nagusiarekin.

➔ **Ontzi guztiek etiketa bana izan behar dute**. Produktu bat ontziz aldatzen baduzu, ontzi berrian etiketa jarri behar duzu jatorrizkoaren informazio berdinarekin.

➔ Janaria edo edaria gordetzeko erabiltako ontzietan ez ezazu produkturik jarri, gaizki ulertze baten ondorioz irentsi eta kalte larriak edo heriotza ekar baititzakete.

YODO RESUBLIMADO		
SEGURIDAD PERSONAL Llevar ropa de protección durante su manipulación. Proteger la respiración con una máscara y llevar guantes impermeables. Protegerse con gafas adecuadas. En caso de incendio no respirar los humos.	I ₂	P.m. 253,8
RIESGOS ESPECÍFICOS DEL PRODUCTO Emite vapores muy tóxicos. Produce irritación en piel, ojos y vías respiratorias.	LOTE	
CONSEJOS DE PRUDENCIA PARA EMBALAJES, ALMACENAJE Y CONSERVACIÓN: Tenor el recipiente bien cerrado y en lugar fresco. Mantener lejos del calor, flamas o chispas. Evitar contacto con piel y ojos. Evitar respirar sus emanaciones.	PESO NETO	KGRS.
CASA PRODUCTORA:		
LUGAR DE ORIGEN:	CORROSIVO	TOXICO

- ➔ Euren artean erreakzioak sor ditzaketen produktuen ontziak gorde itzazu elkarrengandik urruti.
- ➔ Ez metatu produktu sukoirik. Beharrezkoak eta ezinbestekoak direnak baino ez eduki.
- ➔ Produkturen bat jadanik ez bada erabiltzen, ez ezazu gorde. Eman produktu hori zure nagusiarri eta kasu egin bere jarraibideei.
- ➔ Lan egiteko arropa eraman ezazu jantzita lan-jardunaldi osoan.
- ➔ Produktu kimikoak erabiltzen dituzun bitartean, jantzi gomazko eskularruak, eta beharrezkoa balitz, maskara ere bai.
- ➔ Garbiketako produktuak edo intsektizidak erabiltzean ez ezazu tabakorik erre.

- ➔ Gosariaren eta askariaren aurretik, garbi itzazu eskuak urarekin eta xaboiarekin.
- ➔ Lan-jardunaldia amaitutakoan, egin ezazu zure buruaren garbiketa pertsonala.

Larruzaleko narritadurak, alergiak eta erredurak :

- ➔ Garbiketako produktuak erabiltzerakoan, jantzi eskularru babesleak.
- ➔ Produktu pixka bat eskularruan sartzen bazaizu, garbitu itzazu eskuak eta aldatu eskularruak.
- ➔ Arreta berezia jarri produktu kaustikoei (gure organismoa ukitzean erredura kimikoak eragin ditzaketen sustantziak), hala nola lixibei, safumani, akuaforteri edo hobiak libratzeko produktuei.
- ➔ Likidoa ontzi batetik bestera pasatzean, egin ezazu poliki-poliki, zipristinik ez ateratzeko.

Begietako narritadurak eta erredurak :

- ➔ Likidoa ontzi batetik bestera pasatzean, egin ezazu poliki-poliki, zipristinik ez ateratzeko.
- ➔ Lehenengo bota ezazu ura ontzian eta ondoren produktua.
- ➔ Bota itzazu likidoak poliki-poliki; eta egin aurretik, jantzi begiak babesteko betaurrekoak.

➔ LEHEN LAGUNTZAK ➔

LARRUAZALA UKITUZ gero:

- ➔ Ahalik eta lasterren erantzi inpregnatutako arropa eta garbitu inpregnatutako aldea ur ugariarekin ahalik eta azkarrena.
- ➔ Amoniakoarekin kongelatu ezkerro, arroparik ez erantzi eta soilik ur askorekin garbitu.
- ➔ Medikuaren laguntza eskatu.

BEGIETARA ERORIZ gero:

- ➔ Ez igurtzi begiak.
- ➔ Lehenbailehen garbitu begiak ur askorekin gutxienez 15 minutuz.
- ➔ Medikuarengana joan ikerketa bat egiteko.

IRENTSIZ gero:

- ➔ Edan ezazu ur edalontzi bat, irentsitakoa diluitzeko.
- ➔ Ez saiatu oka egiten (ez edan ur edalontzi askorik).
- ➔ Pertsona batek konortea galtzen badu, jarri etzanda, arropa beroak jantzi eta burua alde batera biratua duela zaindu.
- ➔ Laguntza eskatu.

Produktu edo sustantzia arriskutsuak INHALATU ondoren:

- ➔ Atera lehenbailehen arnas freskua hartzera.
- ➔ Laguntza eskatu.

Osasun zentro batera joaten zarenean, eraman ezazu kaltea eragin duen produktuaren ontziko etiketa edo segurtasuneko datu-fitxa.

LIXIBA

Xi

Produktu NARRITAGARRIA

Begiak eta azala narritatzen ditu.

Eragin dezake:

- Begietako narritadura.
- Arnasbideetako narritadura.

Prebentzio neurriak:

- **Ez nahasi LIXIBA AZIDOEKIN** edo produktu amoniakalekin (SALFUMANA, AMONIAKOA, OZPINA...), begietako eta arnasbideetako narritadura sortzen duten gas toxikoak askatzen dituelako.

SALFUMANA/ AKUAFORTEA

Xi

C

Produktu NARRITAGARRIA KORROSIBOA ETA OSO AZIDOA

Korrosiboa da, metalei erasotzen die hezetasuna dagoeanean eta **hidrogenoa askatzen du (GAS SUKOIA)**.

Eragin dezake:

- **Mukosetako eta arnasbideetako narritadura** (faringitisa, laringitisa, bronkitisa), lurrunk inahalatzeagatik.

Kontzentrazio txikietan bere ekintza moderatua da eta ondorio narritagarriak iragankorrak dira.

Ondoko sintomak ditu: eztarriko mina, ez-tula, arnasestua eta amasketa nekosoa.

Kontzentrazio handietan, berriz, biriketako edema sor dezake.

- **Begietako narritadura:** lurrunk eta ur-disoluzioak begiak ukitzean, begietako mukosak narritatzen dituzte eta konjuntibitisa eta korneako eta beta-zaleko lesioak eragin ditzakete, mina, gorritasuna eta ikusmen lausoa sortuz.
- **Larruzaleko narritadura, dermatitisa eta erredurak:** ur disoluzioek epidermisan narritadurak eta ultzerak sortzen dituzte, eta erredura larri eta

mingarriak ere eragin ditzakete. Oso diluituta dauden disoluzioek dermatitisa eragin dezakete behin eta berriz ukitzen badira, ondoko sintomekin: gorritasuna, mina, ultzerazioa.

- Disoluzio oso kontzentratuak irenstea oso larria da, ahoan, hestegorrian eta urdailean **erredurak** eta oso **ultzerazio** mingarriak sortuz odoljarioarekin eta gonbitoekin. **IRENTSIZ GERO, ARRISKU HANDIA!**

Prebentzio neurriak:

- **Ez nahasi ez AMONIAK0arekin, ez LIXIBArekin** (erreakzio arriskutsua).
- Erabil ezazu behar bezala **aireztatutako tokietan**.
- Ez aldatu metalezko ontzietara. Gogon hartu **KORROSIBOA** dela.
- Horregatik gorde ezazu **produktu oxidatzaileetatik eta metaletatik urrun**.

AMONIAKOA

T C F

Produktu TOXIKOA, KORROSIBOA ETA SUKOIA

Sustantzia sukoia da, inhalatuz gero toxikoa, eta begietarako, larruazalerako eta arnasbideetarako korrosiboa.

Eragin dezake:

- Inhalatuz gero, **zintzurreko erre-dura sentsazioa, eztula eta arnasa hartzeko zailtasuna** (sintoma hauek ez dira berehalakoak). Kontzentrazio handitan inhalatzeak arnasketa-lesio larriak eragin ditzake, biriketako edema barne.
- Produktua irenstearekin batera **lesio larriak sortzen dira ahoko mukosetan, zintzurrean eta digestio hodian**, oso min biziarekin, intolerantzia gastrikoarekin, glotiseko edemarekin eta abarrekin. Gerta daiteke "shock" egoerara iristea.
- Likidoa ukituz gero, **izozteak** sor daitezke tenperatura baxuaren ondorioz, eta aldi berean larruazaleko erredura larriak ere bai.

- Produktu korrosiboa da eta **eskarifikazioak eta ukipen-dermatitisa** sor ditzake. Ondoko sintomak ditu: gorritasuna, mina eta larruazaleko erredurak.
- Ukituz gero (zipiztinak), **izozteak edo erredura sakon larriak sor daitezke, aldi baterako itsualdia barne**. Ondoko sintomak ditu: gorritasuna, negarrak, ikusmen lausoa, konjuntibitisa, min akutua, itsutasuna barne. Gasa korrosiboa da mukosetarako, eta lesio larriak eragin ditzake kornean.

Prebentzio neurriak:

- **Saia zaituz produktua ez ukitzen eta har itzazu lehenago adierazi diren prebentzio-neurriak.**

INTSEKTIZIDAK (ESPRAIA)

Xi F+

Esprai ontziak IZUGARRI SUKOIAK DIRA

Eragin dezake:

- Produktua lainoztatu eta lurruneztatu ondoren, inhalatuz gero, **arnasketa sistemako narritadura**.
- Luze ukituz gero, **larruazaleko narritadura**.
- Produktua ukituz gero (esprai begietara botaz gero), **begietako narritadura**.
- Irentsiz gero, abdominaletako ondoeza.

Prebentzio neurriak:

- **Pertsonak daudenean, ez** erabili esprairik.
- **Aireztatu** lokala.
- **Ez arnastu** lainoztatzeak.
- **Ez zulatu eta ez erre ontziak**, ezta agortuak daudenean ere.
- **Ez lainoztatu ez sugarren, ez gauzaki gorien** aldera.
- **Ez lainoztatu ez elikagaien, ez sukaldeko tresneriaren** gainean.
- Erabili aurretik, **estal itzazu** lotu gabe geratu diren **tresna elektrikoak**.

Nafarroako Gobernua
Hezkuntza Departamentua

Giza Baliabideen Zerbitzua
Lan Arriskuen Prebentzio Saila
(INSL) Landaben Industrialdea, E-F k.
31012 Iruñea
Tel. 848 42 37 69 · Fax 848 42 37 38